

Třídící znak							
2	0	9	1	1	3	2	0

ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ze dne 23. června 2011

k některým ustanovením zákona o oběhu bankovek a mincí

Česká národní banka k ustanovením § 6 odst. 1 písm. b) a d), 9 odst. 2 písm. b), k § 10 odst. 3 a k § 12 odst. 2 písm. c) zákona č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve změně pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), sděluje:

I.

Předávání bankovek a mincí opotřebovaných oběhem a běžně poškozených bankovek a mincí České národní bance

(§ 6 odst. 1 písm. b) a § 9 odst. 2 zákona)

1. Běžně poškozené bankovky a mince skládá úvěrová instituce provádějící pokladní operace (dále jen „úvěrová instituce“), které vede Česká národní banka (dále jen „ČNB“) účet pro výběry a skládání hotovostí, společně s tuzemskými bankovkami a mincemi skládanými na tento účet. Tím není dotčeno právo úvěrové instituce, které vede ČNB účet pro výběry a skládání hotovostí, vyměnit běžně poškozené bankovky a mince na pokladnách poboček ČNB.

2. Běžně poškozené bankovky a mince, u kterých je zjevné, že poškození bude působit problémy při jejich strojovém zpracování, například jsou-li bankovky slepované, necelé nebo polepené, předává¹⁾ úvěrová instituce, které vede ČNB účet pro výběry a skládání hotovostí, samostatně v uzavřeném obalu²⁾. Uzavřený obal označí „BĚŽNĚ POŠKOZENÉ BANKOVKY A MINCE NEVHODNÉ PRO STROJOVÉ ZPRACOVÁNÍ“ a předá jej ČNB bez zbytečného odkladu poté, co bankovky a mince vyměnila.

3. ČNB uhradí úvěrové instituci, které vede účet pro výběry a skládání hotovostí, příslušnou částku v den jejich převzetí nebo nejpozději následující pracovní den ve prospěch tohoto účtu. Diference zjištěné při zpracování (ověřování správnosti výměny) běžně poškozených bankovek a mincí, se zúčtují na vrub účtu pro výběry a skládání hotovostí.

4. Předání běžně poškozených bankovek a mincí oznamuje úvěrová instituce, které vede ČNB účet pro výběry a skládání hotovostí, prostřednictvím Informačního systému Hotovostní operace bank. Nevyužívá-li úvěrová instituce Informační systém Hotovostní operace bank, přiloží k běžně poškozeným bankovkám a mincím samostatnou pokladní složenkou zřetelně označenou „BĚŽNĚ POŠKOZENÉ BANKOVKY A MINCE“.

¹⁾ Předáním se pro účely tohoto úředního sdělení rozumí jak fyzické předání, tak zaslání poštou.

²⁾ Za uzavřený obal se považuje také speciální obálka s předtištěnou výčetkou.

5. Úvěrová instituce, která nemá u ČNB veden účet pro výběry a skládání hotovostí předává běžně poškozené bankovky a mince pobočkám ČNB, a to samostatně v uzavřeném obalu označeném „BĚŽNĚ POŠKOZENÉ BANKOVKY A MINCE“ a současně uvede číslo účtu, na které ČNB připíše částku náhrady. Pobočka ČNB provádí úhradu úvěrovým institucím, kterým nevede účet pro výběry a skládání hotovostí, jakmile zásilku s běžně poškozenými bankovkami a mincemi zpracuje (ověří správnost výměny). Tím není dotčeno právo úvěrové instituce vyměnit běžně poškozené bankovky a mince na pokladnách poboček ČNB.

6. Byla-li úvěrové instituci předložena k výměně bankovka, jejíž celková plocha je větší než 50 %, společně s částí nebo částmi bankovky, jejichž plocha je menší než 50 %, předává úvěrová instituce části bankovky menší než 50 % pobočkám ČNB v samostatném obalu označeném „BEZ NÁHRADY“.

II.

Předávání pamětních mincí

(§ 6 odst. 1 písm. d) zákona)

1. Pamětní stříbrné mince a zlaté mince vydané ČNB, které úvěrová instituce vyměnila, předává samostatně v uzavřeném obalu takto:

a) z Olomouckého kraje, Moravskoslezského kraje, Jihomoravského kraje, Zlínského kraje, Jihočeského kraje a Kraje Vysočina do pobočky ČNB České Budějovice,

b) z území hlavního města Prahy, Středočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, Královéhradeckého kraje, Pardubického kraje, Ústeckého kraje a Libereckého kraje do pobočky ČNB Ústí nad Labem.

2. K předávaným pamětním mincím musí být přiložena výčetka a uvedeno číslo účtu, na který má ČNB provést úhradu.

III.

Zadržování nestandardně poškozených bankovek a mincí a jejich předávání ČNB

(§ 9 odst. 2 zákona)

1. Úvěrová instituce a zpracovatel tuzemských bankovek a mincí (dále jen „zadržitel“) při zadržování nestandardně poškozených bankovek a mincí vyplňuje potvrzení o zadržení bankovek a mincí, jehož vzor je uveden v příloze č. 1.

2. Zadržitel vyplňuje v potvrzení o zadržení bankovek a mincí následující údaje:

a) jméno nebo jména, příjmení, datum narození a státní příslušnost toho, kdo nestandardně poškozené bankovky a mince předložil (dále jen „předložitel“), jde-li o osobu fyzickou, a obchodní firmu nebo název a identifikační číslo předložitele, jde-li o osobu právnickou,

b) adresu trvalého pobytu předložitele, popřípadě adresu jeho přechodného, dlouhodobého nebo trvalého pobytu na území České republiky, jde-li o osobu fyzickou, a sídlo předložitele, jde-li o osobu právnickou; pokud předložitel nemá na území České republiky přechodný, dlouhodobý ani trvalý pobyt, popřípadě sídlo, anebo pokud lze důvodně předpokládat, že jeho pobyt na území České republiky bude ukončen do tří týdnů od zadržení nestandardně poškozených bankovek nebo mincí, uvede se i adresa stálého bydliště, popřípadě sídla předložitele v zahraničí,

- c) druh a číslo dokladu, podle kterého byla zjištěna totožnost předložitele,
- d) nominální hodnotu nestandardně poškozených bankovek, jejich série a čísla nebo nominální hodnotu nestandardně poškozených mincí a ročníky jejich ražeb, počet kusů nestandardně poškozených bankovek a mincí a jejich celkovou nominální hodnotu, umožňuje-li stav nestandardně poškozených bankovek a mincí určení těchto údajů,
- e) místo a datum zadržení nestandardně poškozených bankovek a mincí,
- f) obchodní firmu nebo název a sídlo nebo bydliště zadržitele,
- g) okolnosti, za kterých byly nestandardně poškozené bankovky nebo mince zadrženy, a
- h) podpis předložitele, je-li přítomen vystavení potvrzení.

3. Zadržitel zaškrtně na potvrzení o zadržení bankovek nebo mincí text „NESTANDARDNĚ POŠKOZENÉ BANKOVKY NEBO MINCE“.

4. Zadržené bankovky nebo mince vloží zadržitel spolu s potvrzením o jejich zadržení do obálky nebo jiného vhodného obalu, který zajistí vhodným způsobem před neoprávněným otevřením. Předložitel, je-li přítomen, potvrdí svou přítomnost při uložení zadržených bankovek nebo mincí do obalu vlastnoručním podpisem přes přelep obalu. Svůj podpis přes přelep obalu připojí i zadržitel. Odmítne-li předložitel svůj podpis uvést, uvede úvěrová instituce tuto skutečnost. Druhý výtisk potvrzení o zadržení bankovek nebo mincí předává zadržitel předložiteli.

5. Zadržitel předává nestandardně poškozené bankovky a mince pobočkám ČNB. Nestandardně poškozené bankovky a mince, s výjimkou bankovek a mincí poškozených aktivací nástražného zařízení na ochranu proti krádeži, lze předávat také do ústředí ČNB na adresu

Sekce peněžní a platebního styku

Odbor ochrany platidel

Zkušebna platidel

Na Příkopě 28

115 03 Praha 1

IV.

Poskytování náhrady za nestandardně poškozené bankovky a mince

(§ 10 odst. 3 zákona)

1. ČNB může poskytnout ve výjimečných a odůvodněných případech náhradu za nestandardně poškozené bankovky a mince, a to konkrétně

- a) za bankovky a mince poškozené aktivací nástražného zařízení na ochranu proti krádeži za podmínek uvedených v článku V.,
- b) za bankovky a mince poškozené při živelní pohromě,
- c) obětí trestné činnosti za bankovky a mince poškozené při spáchání trestného činu nebo při pokusu o spáchání trestného činu,
- d) za bankovky a mince poškozené nešťastnou náhodou,
- e) za bankovky a mince poškozené pouze na líci nebo pouze na rubu způsobem, kterého si příjemce nemusel povšimnout.

2. Nestandardně poškozené bankovky a mince podle odstavce 1 mohou právnické nebo fyzické osoby předat pobočkám ČNB se žádostí o poskytnutí náhrady, jejíž vzor je uveden

v příloze č. 2. V žádosti se uvede, jakým způsobem k poškození došlo, a zásilka se označí textem „NESTANDARDNĚ POŠKOZENÉ BANKOVKY A MINCE“.

V.

Poskytování náhrady za bankovky a mince poškozené aktivací nástražného zařízení na ochranu proti krádeži (§ 10 odst. 3 zákona)

1. Se žádostí o poskytnutí náhrady za bankovky nebo mince poškozené v důsledku aktivace nástražného zařízení na ochranu proti krádeži se mohou právnické a fyzické osoby obracet na ČNB za předpokladu, že bankovky a mince byly v okamžiku poškození v jejich vlastnictví.

2. ČNB poskytne náhradu za bankovky a mince poškozené aktivací nástražného zařízení na ochranu proti krádeži pouze za těchto předpokladů:

- a) počet kusů, pravost a platnost bankovek a mincí lze ověřit s využitím technických prostředků využívaných ČNB,
- b) žadatel poskytne písemné vysvětlení původu zbarvení, znečištění nebo napuštění,
- c) žadatel doloží, že látky, kterými byly bankovky a mince zbarveny, znečištěny nebo napuštěny, nejsou klasifikovány jako nebezpečné⁴⁾.

3. Žadatel o náhradu předloží spolu se žádostí potvrzení orgánů činných v trestním řízení o tom, že trestný čin nebo pokus trestného činu, při kterém došlo k poškození bankovek a mincí, jim byl oznámen.

4. Žadatel předloží čestné prohlášení, jehož vzor je uveden v příloze č. 3, v případě, že k aktivaci nástražného zařízení na ochranu proti krádeži došlo v důsledku výrobní vady, neodborné manipulace nebo z jiného podobného důvodu, popř. též tehdy, odmítne-li orgán činný v trestním řízení vydat potvrzení podle odstavce 3.

5. V případě poškození bankovek a mincí v důsledku aktivace nástražného zařízení na ochranu proti krádeži právnické nebo fyzické osoby neroztřídí bankovky a mince na poškozené a vhodné pro další oběh, ale všechny bankovky a mince pocházející z nástražného zařízení na ochranu proti krádeži předávají ČNB. ČNB provádí úhradu náhrady až po zpracování celé zásilky poškozených bankovek a mincí.

6. Pokud se zjistí, že informace poskytnuté žadatelem o náhradu se nezakládají na pravdě, ČNB náhradu neposkytne a upozorní na zjištěné skutečnosti orgány činné v trestním řízení. Byla-li již náhrada poskytnuta, bude se ČNB domáhat jejího vrácení.

VI.

Úhrada nákladů souvisejících s poskytnutím náhrady za nestandardně poškozené bankovky a mince (§ 10 odst. 3 zákona)

1. V případě, kdy ČNB zasílá jako náhradu za nestandardně poškozené bankovky a mince poštou bankovky a mince vhodné pro další oběh, odečte od zasílané částky náklady na úhradu poštovného.

⁴⁾ § 2 odst. 2 a § 3 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších změn.

2. Při poskytnutí náhrady podle článku V. je ČNB oprávněna požadovat úhradu nákladů na výrobu nových bankovek nebo mincí v souladu s Ceníkem peněžních a obchodních služeb ČNB. Náhrada nákladů se odečte od poskytnuté náhrady.

3. V případě, že je nutno vynaložit náklady na zajištění zdravotní nezávadnosti předložených bankovek a mincí, odečte ČNB tyto náklady od poskytnuté náhrady.

4. Náhradu nákladů podle odstavců 2. a 3. ČNB nevyměruje obětem trestného činu nebo jestliže byly bankovky a mince poškozeny při živelní pohromě.

VII.

Společná ustanovení k předávání nestandardně poškozených bankovek a mincí (§ 10 odst. 3 zákona)

1. Nestandardně poškozené bankovky a mince musejí být předávány ve stavu, který umožňuje určení jejich pravosti, platnosti, počtu a vyměření náhrady. Bankovky a mince, které byly poškozeny tekutou látkou, musejí být předávány ve vysušeném stavu.

2. ČNB nepřijímá a nevyřizuje žádosti o výměnu poškozených cizozemských bankovek a mincí. O této skutečnosti informují úvěrové instituce své klienty v případě, že samy odmítnou takovou výměnu provést.

VIII.

Předávání bankovek a mincí podezřelých z padělání nebo pozměňování (§ 12 odst. 2 písm. c) zákona)

Úvěrová instituce a zpracovatel tuzemských bankovek a mincí předává podezřelé bankovky a mince, včetně bankovek a mincí cizozemských, na adresy uvedené v článku III. bod 5.

IX.

Zrušovací ustanovení a účinnost

1. Tímto úředním sdělením se zrušuje Úřední sdělení České národní banky ze dne 19. května 2004 k vyhlášce České národní banky č. 37/1994 Sb., kterou se stanoví postup při příjmu peněz a nakládání s nimi a při poskytování náhrad za necelé a poškozené bankovky a mince a Úřední sdělení České národní banky ze dne 11. září 2007 k vyhlášce České národní banky č. 37/1994 Sb., kterou se stanoví postup při příjmu peněz a nakládání s nimi a při poskytování náhrad za necelé a poškozené bankovky a mince.

2. Podle tohoto úředního sdělení se postupuje ode dne 1. července 2011.

Člen bankovní rady
Ing. Pavel Řežábek, Ph.D. v. r.

Sekce peněžní a platebního styku
Odpovědný zaměstnanec: Mgr. Madarová, tel. 2 2441 3409

VZOR
Potvrzení o zadržení bankovek nebo mincí

Datum zadržení:.....

Důvod zadržení (*zakroužkujte některou z níže uvedených možností*):

- a) podezřelé bankovky nebo mince
b) nestandardně poškozené bankovky nebo mince

Počet kusů / hodnota	Měna	Vzor (série)	Sériové číslo nebo ročník ražby	Celková částka (slovy)

Okolnosti, za kterých byly bankovky nebo mince zadrženy (*zakroužkujte některou z níže uvedených možností*):

- a) při zpracování bankovek a mincí Českou národní bankou
b) při příjmu na přepážce úvěrové instituce provádějící pokladní operace
c) v zázemí úvěrové instituce provádějící pokladní operace nebo zpracovatelem tuzemských bankovek a mincí při dalším zpracování
d) jinými právníky nebo fyzickými osobami jako podezřelé z padělání před odvodem k dalšímu zpracování
e) Policií České republiky před rozšířením do peněžního oběhu
f) jiné:.....

Místo zadržení bankovek nebo mincí:.....

Název a sídlo nebo bydliště zadržitele.....

.....

Jméno/jména a příjmení předložitelce:

.....

(u cizinců státní příslušnost, u právnických osob - název a identifikační číslo)

Datum narození:..... Druh a číslo dokladu:

Adresa pobytu na území ČR:
(u právnických osob sídlo)

Adresa stálého bydliště
(sídla) cizince v zahraničí:

Prokáže-li se pravost bankovek nebo mincí nebo rozhodne-li Česká národní banka o poskytnutí náhrady za nestandardně poškozené bankovky nebo mince, upřednostňují, aby Česká národní banka částku v nominální hodnotě bankovek a mincí (*zakroužkujte některou z níže uvedených možností*):

- a) poukázala na bankovní účet....., kód banky

- u zahraničního účtu IBAN.....
a případně SWIFT.....
b) zaslala poštou na shora uvedenou adresu nebo
c) umožnila osobně vyzvednout,

Tuto část vyplňte pouze v případě, že došlo k zadržení bankovek nebo mincí v neanonymním zařízení (§ 11 odst. 2 zákona č.136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí).

Typ, model a výrobní nebo jiné číslo neanonymního zařízení:

.....

Místo, kde je neanonymní zařízení provozováno:.....

.....
Podpis
předložitele

.....
Razítko a podpis zadržitele

Poučení k zadržení nestandardně poškozených bankovek a mincí:

Předložitel, kterému byly zadrženy nestandardně poškozené bankovky a mince, se může obrátit se žádostí o jejich náhradu na Českou národní banku. Ta je oprávněna náhradu poskytnout na základě § 10 odst. 3 zákona č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve výjimečných a odůvodněných případech, souvisejících zejména se živelní pohromou či jinou událostí vážně postihující nebo ohrožující život či majetek nebo s následkem trestného činu. Žádost o poskytnutí náhrady za nestandardně poškozené bankovky a mince je k dispozici na internetových stránkách České národní banky a v pobočkách České národní banky a je třeba jí předat České národní bance do 60 dnů ode dne, kdy byly nestandardně poškozené bankovky a mince zadrženy.

VZOR

**Žádost o poskytnutí náhrady za nestandardně poškozené tuzemské bankovky
a mince**

Žadatel (jméno a příjmení, datum narození, v případě právnické osoby obchodní firma nebo název a identifikační číslo):

.....

.....

Adresa bydliště (sídla), telefon nebo e-mailová adresa žadatele:

.....

Tuzemské bankovky a mince předkládané k náhradě:

Nominální hodnota	Počet kusů	Částka v Kč

Popis okolností a způsobu, jakým došlo k poškození tuzemských bankovek a mincí, včetně časových údajů:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Náhradu za nestandardně poškozené tuzemské bankovky a mince (*zakroužkujte některou z níže uvedených možností*):

- a) poukažte na bankovní účet č., kód banky
- b) zašlete poštou na shora uvedenou adresu,
- c) si vyzvednu osobně.

Tato část se vyplňuje jen v případě, že k poškození tuzemských bankovek a mincí došlo v důsledku aktivace nástražného zařízení na ochranu proti krádeži:

Jméno, příjmení, datum narození, číslo občanského průkazu a adresa osoby, která manipulovala s nástražným zařízením na ochranu proti krádeži:

.....

Jména, příjmení, datum narození, číslo občanského průkazu a adresy osob, které byly přítomny poškození tuzemských bankovek a mincí v důsledku aktivace nástražného zařízení na ochranu proti krádeži:

.....
.....
.....
.....

Typ nástražného zařízení na ochranu proti krádeži:

.....
.....

Poučení k žádosti o poskytnutí náhrady za nestandardně poškozené bankovky a mince:

Na poskytnutí náhrady za tuzemské bankovky, jejichž obrazec je nečitelný, deformovaný nebo proděravělý, tuzemské bankovky ohořelé nebo zetlelé, popsané, pomalované, přetištěné, potištěné, obarvené, odbarvené, poškozené biologickým nebo jiným materiálem, nejde-li o nepatrná poškození nebránící dalšímu oběhu, a tuzemské bankovky poškozené nástražným zařízením na ochranu proti krádeži a tuzemské bankovky skládající se z více než 2 částí není právní nárok a náhrada nemusí být poskytnuta.

Na poskytnutí náhrady za tuzemské mince, jejichž obrazec nebo reliéf je nečitelný, tvar je deformovaný, tuzemské mince nastřížené nebo proděravělé, tuzemské mince vyrobené z více částí, jejichž jednotlivé části jsou odděleny, tuzemské mince, které jsou podélně rozštěpené v hraně na část s lící a část s rubovou stranou, a tuzemské mince poškozené nástražným zařízením na ochranu proti krádeži není právní nárok a náhrada nemusí být poskytnuta.

V případě, kdy se náhrada za nestandardně poškozené tuzemské bankovky a mince zasílá žadateli poštou, odečítají se od zasílané částky náklady na úhradu poštovného.

Při poskytnutí náhrady za tuzemské bankovky a mince poškozené aktivací nástražného zařízení na ochranu proti krádeži může Česká národní banka požadovat náhradu nákladů vynaložených na výrobu nových tuzemských bankovek a mincí v množství odpovídajícím počtu bankovek a mincí, za něž byla náhrada poskytnuta. V tomto případě se náhrada nákladů rovněž odečte od náhrady poskytnuté za poškozené tuzemské bankovky a mince.

Při poskytnutí náhrady za tuzemské bankovky a mince poškozené biologickým materiálem, u kterých je nutno vynaložit náklady na zajištění zdravotní nezávadnosti, může České národní banka požadovat náhradu takto vynaložených nákladů.

Při poskytování náhrady za bankovky, u kterých nelze vzhledem k charakteru poškození bez podrobnějších zkoumání určit jejich množství a hodnotu, je ohledně jejich množství a hodnoty rozhodující zjištění České národní banky.

.....

Místo a datum podání žádosti

Podpis žadatele, popř. razítko právnické osoby

VZOR
Čestné prohlášení

Já,.....(jméno a příjmení, u cizinců státní příslušnost, adresa pobytu na území ČR, rodné číslo, u cizinců datum narození), čestně prohlašuji svým jménem/jménem právnické osoby, jejímž jsem oprávněným zástupcem*

.....
(název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby), že k poškození tuzemských bankovek a mincí došlo při manipulaci s nástražným zařízením na ochranu proti krádeži a že poškozené tuzemské bankovky a mince nepocházejí z trestné činnosti.

Pokud se zjistí, že poskytnuté informace se nezakládají na pravdě, Česká národní banka náhradu neposkytne a upozorní na zjištěné skutečnosti orgány činné v trestním řízení. Byla-li již náhrada poskytnuta, bude se Česká národní banka domáhat jejího vrácení. Této skutečnosti jsem si vědom(a).

V dne

Podpis předložitele, popřípadě razítko právnické osoby:

.....

Totožnost klienta ověřena podle (druh a číslo identifikačního dokladu)

Za Českou národní banku:

.....

(razítko a podpis)

* **nehodící se škrtněte**